Verksamhetsberättelse 2025/2026 – Gillbostubbens förskola



Förskolans inre och yttre miljö

Gillbostubbens förskola ligger i Rotebro och består av fyra avdelningar samt två större och tre mindre utegårdar. Förskolan har en tydlig natur- och utomhuspedagogisk profil där utemiljön utgör en central del av utbildningen.

Barnen tas varje morgon emot ute på gården, där de är klädda och redo för dagens aktiviteter. Gårdarna erbjuder varierade miljöer med gungor, sandlådor, lekstuga, kiosk, klättermöjligheter samt samlingsplatser för respektive grupp. Utomhusmiljön används även för måltider, undervisning och projektarbete.

De äldre barnen har tillgång till grillplats där mat kan tillagas som en del av undervisningen. Under vinterhalvåret erbjuds skidskola och skridskoskola för de äldsta barnen. Samtliga grupper vistas regelbundet i skogen, där undervisning, lek och måltider genomförs i naturmiljö.

Inomhusmiljön består av fyra avdelningar med rum anpassade för olika typer av aktiviteter. Vid behov används hallarna som värmestuga under kalla perioder.

Måltiderna tillagas i mottagningskök med leverans från Brasserie Maison. Verksamheten följer Livsmedelsverkets rekommendationer och erbjuder en hög andel vegetarisk kost. Kött och kyckling är svenskt, och fisk är MSC-certifierad. Vid skogsdagar tillagas maten på Muurikka. Frukt serveras dagligen samt kompletterande mellanmål med varierat innehåll.

1. Inledning och vision

Gillbostubbens förskola är en del av Frilufts Förskolor och bedriver utbildning utifrån natur- och utomhuspedagogik samt gällande styrdokument såsom skollagen och Läroplan för förskolan (Lpfö 18, reviderad 2025).

Vår vision är att erbjuda en trygg, rolig och lärorik utbildning där naturen utgör en naturlig arena för lärande. Utbildningen ska präglas av barns delaktighet, demokratiska värden, jämställdhet och hållbar utveckling.

Våra ledord är: Tryggt – Roligt – Lärorikt

Trygghet ses som grunden för att barn ska våga utforska, utvecklas och lära. När barn känner trygghet och glädje skapas de bästa förutsättningarna för ett meningsfullt lärande.

3. Mål och undervisningsstruktur

Verksamheten utgår från Läroplan för förskolan (Lpfö 18), kommunala styrdokument samt Frilufts Förskolors lokala riktlinjer.

Vid läsårets start formuleras gemensamma mål som ligger till grund för planering och undervisning. Barnens intressen och behov har därefter stor betydelse för verksamhetens fortsatta innehåll och riktning.

Undervisningen sker både planerat och spontant. Den planerade undervisningen genomförs i mindre grupper med tydlig koppling till läroplanens mål. Den spontana undervisningen sker kontinuerligt i vardagen genom pedagogernas medvetna förhållningssätt.

Verksamheten bedrivs projekterande och transdisciplinärt, där flera ämnesområden integreras samtidigt, exempelvis språk, matematik, naturvetenskap, teknik, motorik och socialt samspel.

Vår undervisning bygger på en progression där barnen delas in i tre grupper:
Upptäckare (yngsta barnen, fokus på trygghet och grundläggande utforskande)
Utforskare (mellangruppen, fördjupat lärande och mer självständighet)
Äventyrare (äldsta barnen, mer avancerade utmaningar och ökat ansvarstagande)
Barnens utveckling dokumenteras genom systematisk pedagogisk dokumentation, där vi löpande analyserar deras lärprocesser och anpassar undervisningen efter deras behov och intressen. Utvärdering sker regelbundet för att säkerställa att läroplanens mål uppfylls och att alla barn får rätt förutsättningar att utvecklas. För barn i behov av särskilt stöd utformas individuella anpassningar.

3. Pedagogiska metoder och arbetssätt

Vi arbetar med temabaserat lärande där barns nyfikenhet och delaktighet står i centrum.
Undervisningen planeras utifrån Skolverkets modell:
Var är vi? (Kartläggning av barnens förkunskaper och intressen)
Vart ska vi? (Målformulering kopplat till läroplanen)
Hur gör vi? (Val av pedagogiska metoder och material)
Hur blev det? (Utvärdering och reflektion över lärprocessen)

Natur- och utomhuspedagogik är grunden för verksamheten och naturen används som lärmiljö i det dagliga arbetet.

Undervisningen bedrivs projekterande där barnens nyfikenhet och intressen styr innehållet. Pedagogisk dokumentation används som verktyg för att synliggöra lärande och utveckla undervisningen vidare.

Veda och Barke är centrala pedagogiska figurer som används i undervisning, värdegrundsarbete och som trygghetsskapande inslag i barnens vardag. De förekommer i samlingar, böcker, aktiviteter samt vid återkommande traditioner såsom skidlopp och skridskoskola.

Förskolan arbetar aktivt med barnkonventionen, integritet och värdegrund genom bland annat ”Förskolebrevet” och arbetet med ”Stopp min kropp”. Detta stärker barnens självkänsla, delaktighet och förståelse för allas lika värde.

5. Hållbar utveckling och miljöarbete

Gillbostubbens förskola arbetar inom ramen för Grön Flagg genom Håll Sverige Rent.

Hållbar utveckling är ett gemensamt fokus inom Frilufts Förskolor och genomsyrar hela verksamheten. Barnen ges möjlighet att utveckla förståelse för hållbarhet genom vardagliga situationer, samtal och praktiska erfarenheter.

Arbetet omfattar bland annat odling, återbruk, sortering och ansvar för material och leksaker. Genom konkreta aktiviteter får barnen förståelse för naturens kretslopp och människans påverkan på miljön.

6. Samverkan med vårdnadshavare

Förskolan har en nära och kontinuerlig samverkan med vårdnadshavare.

Genom Förskoleappen får vårdnadshavare löpande information om verksamheten och undervisningen kopplat till läroplanen. Utvecklingssamtal genomförs varje termin.

För att stärka delaktighet erbjuds även:

- Inskolningsbesök
- Föräldramöten
- Skogsdag där vårdnadshavare deltar i verksamheten
- Möjlighet att delta i verksamheten under en dag

7. Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet är en central del av verksamhetens utveckling och bedrivs enligt skollagen och Frilufts Förskolors riktlinjer.

Arbetet följer en kontinuerlig process av planering, genomförande, dokumentation, reflektion, analys och uppföljning. Pedagogisk dokumentation används som grund för att följa barnens lärprocesser och utveckla undervisningen.

Pedagogmöten genomförs regelbundet under ledning av rektor, med fokus på verksamhetsutveckling, pedagogisk dokumentation, värdegrundsarbete och likabehandling.

Kvalitetsdialoggruppen bidrar till fördjupad analys och utveckling på organisationsnivå. Planerings- och utvecklingsdagar har genomförts med fokus på kvalitet, undervisning och gemensam pedagogisk riktning.

8. Pedagoger och arbetsmiljö

Personal

Läsåret 2025-2026

Upptäckare

- Malin förskollärare och avdelningsansvarig
- Carolina barnskötare
- Ronja outbildad barnskötare

Yngre utforskare

- Carolina förskollärare och avdelningsansvarig
- Ivana barnskötare
- Aria barnskötare

Äldre utforskare

- Agneta förskollärare och avdelningsansvarig
- Beatrice barnskötare
- Liseth barnskötare
- Desiree outbildad barnskötare vt 26

Äldre utforskare/Äventyrare

- Victoria förskollärare, avdelningsansvarig, platsansvarig
- Linda barnskötare
- Yvonne barnskötare
- Radya barnskötare vt 26

Ledning

Under läsåret 25/26 har Karin och Yann delat på ansvaret som rektorer. Karin som rektor och Yann som biträdande rektor. Dessa två rektorer har även ansvarat för Lantgårdens förskola i Viby samt två förskolor i Hässelby.

Kompetensutveckling

All personal har deltagit i kontinuerliga utbildningsinsatser inom natur- och utomhuspedagogik, värdegrund, läroplanens revidering, högläsning med kvalitet samt systematiskt kvalitetsarbete.

Gemensamma utbildningar och kollegialt lärande har stärkt arbetslagets samsyn och bidragit till en god arbetsmiljö präglad av delaktighet, reflektion och professionellt lärande.

Förskollärarträffarna har fokuserat på läroplanens revideringar, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt högläsning med kvalitet. Barnskötarträffarna har haft motsvarande fokus utifrån barnskötarens yrkesroll.

Alens utbildningsår 25/26

Självständighet och identitet

På Alen går våra Upptäckare – Gillbostubbens yngsta barn. Här sker inskolning och barnens första tid i förskolan. Vi arbetar för att ge en trygg start präglad av omsorg, där trygghet ses som grunden för lärande och utveckling i en verksamhet som ska vara trygg, rolig och lärorik. Detta förutsätter att vi pedagoger är närvarande och stöttande i alla situationer.

Vi vill att barnen ska utveckla tillit till sin egen förmåga och våga vara sig själva, med förståelsen att alla är olika och att det är okej. Självständighetsarbetet sker i små steg i vardagen, exempelvis att äta med bestick, följa enkla instruktioner, hitta sin plats och klä på och av sig. Små framsteg som att hitta sina skor eller öppna sin ryggsäck möts med uppmuntran, då det stärker självkänslan och motivationen att fortsätta utvecklas.

Genom systematiskt kvalitetsarbete har vi identifierat utmaningar i gruppens självständighet och identitet, särskilt efter sommaren då gruppen förändrades. När äldre barn gick vidare och nya tillkom såg vi att de kvarvarande barnen i viss mån drog sig tillbaka och tog mindre plats.

Vi behövde därför återupprätta trygghet genom tydliga rutiner, mer repetition och ett långsammare undervisningstempo. Undervisningen anpassades på olika nivåer utifrån barnens behov och vi arbetade aktivt med att stötta barnen att våga prova nya saker. Även små moment, som att välja en sång, kunde vara utmanande. Med tid, struktur och stöd kunde vi se att barnen successivt vågade mer och tog större plats i gruppen, vilket bidragit till en mer likvärdig utbildning.

Vi arbetar också med gränssättning, turtagning och rutiner som en del av vardagen. Trygga rutiner skapar förutsägbarhet och därmed trygghet. Barnen övar på att vänta på sin tur, visa hänsyn och förstå sociala regler i både samling, lek och undervisning. Små grupper används ibland för att skapa lugnare lärmiljöer.

Arbetet med känslor är en viktig del av identitetsutvecklingen. Barnen får möta och uttrycka olika känslor och vi bekräftar att alla känslor är tillåtna. Med stöd av barnkonventionen och böcker om känslor arbetar vi med att stärka barns empati, självreglering och förståelse för relationer.

Socialt samspel

Det sociala samspelet utvecklas i alla delar av dagen – i lek, undervisning, samling och utevistelse. De yngsta barnen leker till en början mest parallellt och i samspel med vuxna, för att successivt bli mer intresserade av kamrater.

Samspelet innebär många utmaningar, exempelvis att dela material eller vänta på sin tur. Detta är en central del av det demokratiska lärandet där barnen får öva på samarbete och gemenskap. Pedagogerna har en aktiv roll som stöd i leken, men också som möjliggörare för självständighet.

Vi arbetar kontinuerligt med att barnen ska förstå och använda sociala koder, och att utveckla förmågan att leka tillsammans. Detta tar tid och kräver återkommande stöttning.

I vardagen tränar vi socialt samspel i exempelvis samlingar, fruktstunder och rörelseaktiviteter. Vi uppmärksammar också begrepp som turtagning och att respektera andras gränser genom att använda ”stopp”.

Språkets roll i samspelet är central, där både verbalt språk, kroppsspråk och TAKK används. Maskoterna Veda och Barke fungerar som stöd i undervisningen och hjälper till att konkretisera sociala situationer och känslor.

Motorisk förmåga

Den dagliga utevistelsen ger goda möjligheter att utveckla både grov- och finmotorik. Barnen tränar balans, koordination och styrka genom att gå på ojämn mark, klättra och leka i naturmiljöer. Rörelse till musik stärker både motorik och språk.

Kullen utanför gården har varit en återkommande plats för motoriska utmaningar där barnen stegvis utvecklar sin tilltro till den egna förmågan. Vi ser hur de går från försiktighet till att våga mer genom upprepade försök med stöd av pedagoger.

Finmotoriken utvecklas genom bygglek, skapande och arbete med konkret material i undervisningen.

Språk och kommunikation

Språk och kommunikation genomsyrar hela verksamheten. Barnen har olika språkliga förutsättningar när de börjar, vilket gör att vi anpassar vårt språk efter individ och situation.

Vi använder ett tydligt och medvetet språk, där vi benämner saker korrekt och ger barnen tid att utveckla sitt språk. TAKK, bildstöd, kroppsspråk och mimik används som stöd i kommunikationen och har stor betydelse för barns delaktighet.

Högläsning har varit ett särskilt fokus under läsåret 25/26. Böcker används både i planerade undervisningssituationer och i spontana stunder, ofta kopplade till teman. Genom upprepning, dramatisering och samtal har barnens intresse för böcker och berättelser ökat.

Vi arbetar med öppna frågor och ger barnen tid att tänka och formulera svar. Pedagogisk dokumentation används också som ett verktyg för reflektion och språkutveckling tillsammans med barnen.

Matematik

Matematik integreras naturligt i vardagen. Vi räknar, jämför och sorterar i olika situationer och använder matematiska begrepp i lek och undervisning.

Färger, former och lägesord används kontinuerligt i dialog med barnen. Vi arbetar konkret genom att placera föremål i olika positioner, samt genom uppdrag och lekar där barnen får utforska matematiska begrepp.

Sånger och ramsor med matematiskt innehåll används för att förstärka lärandet, liksom vattenlek och bygglek där barnen får erfara mängd, volym och antal.

Naturvetenskap och teknik

Utomhusmiljön och arbetet med Grön Flagg skapar goda möjligheter att arbeta med naturvetenskap och teknik. Under året har fokus legat på temat Livsstil och hälsa med rörelse, kroppen och natur som centrala delar.

Rörelse i natur och till musik har varit återkommande och bidragit till både lärande och välbefinnande. Kroppen har utforskats genom litteratur och praktiska övningar där barnen fått lära känna sina egna kroppar.

Ett återkommande projekt har varit arbetet med masken, där barnen utforskat dess liv, funktion i naturen och koppling till kretslopp. Detta har också kopplats till skräpplockning i närmiljön, vilket gett förståelse för hållbarhet.

Kreativitet och fantasi

Kreativitet och fantasi uppmuntras genom en tillåtande miljö där leken står i centrum. Material används flexibelt och barnen ges möjlighet att skapa egna betydelser i leken.

Pedagogerna deltar aktivt för att stödja och utveckla leken, till exempel genom att tillföra idéer eller material som inspirerar vidare fantasilek.

Skapande aktiviteter sker med både naturmaterial och traditionella material som färg, penslar och olika redskap. Fokus ligger på processen snarare än resultatet, där barnens utforskande och upplevelse är det centrala.

Lönnens utbildningsår 25/26

Matematik

Vi har synliggjort matematiken för barnen i det vardagliga arbetet. Vi använder matematiska begrepp i daglig reflektion med barnen, exempelvis när vi går till skogen ställer sig barnen vid den *första* vagnen, vagnen i *mitten* eller *sista* vagnen. Vi arbetar regelbundet med jämförelser och sortering. Vi använder naturmaterial och annat matematiskt material (färger, former, antal) i aktiviteter. Att sortera olika slags löv efter storlek eller efter art (Lönn, Björk, Ek) är någon vi gjort. Vi har synliggjort matematik i olika rörelselekar som exempelvis ”Kompiskedjan” där barnen håller i varsin ögla (två och två). Vi använder matematiska begrepp som (lilla/mellan/stora) i sånger och sagor och barnen är med och använder sina fingrar när vi sjunger och ramsar.

Språk och kommunikation

Vårt första mål inom vårt systematiska kvalitetsarbete handlar om barns språkutveckling. Målet vi valt var:
”Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd, samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor”. (Lpfö-2018, rev.2025)
Vi har arbetat med språkutveckling och rörelse tillsammans i olika aktiviteter. I skogen så har vi använt rep, hängt upp mellan träden och tillsammans haft rörelselek med språket i fokus-använt begrepp som *fram*, *tillbaka*, *uppåt*, *neråt* och *mellan*. Vi har haft en återkommande rörelselek
(”Kom alla mina utforskare”) där barnen fått bestämma hur vi ska röra oss (snurra, rulla, hoppa, åla, krypa osv) och utvecklat leken så att barnen fått mer utrymme att bestämma rörelserna.

Vi har varit nära barns lek i mindre lekgrupper. Vi har haft kommunikation i fokus, ställt öppna frågor och utmanat barnen i leken och tillsammans satt ord på det vi gör. Vi har sjungit sånger med rörelser och TAKK, lekt med ramsor, rimmat på ord och lekt med språket för att öka barnens medvetenhet om hur språket låter. Vi har haft språkmaterial lättillgängligt för barnen- dvs.olika sagor, bilder på föremål och sånger som vi haft i påsar i vårt språkträd på Lönnen, som barnen satt upp på en magnettavla. Vi har arbetat med högläsning och boksamtal kontinuerligt i mindre grupper utifrån barnens språk. Vi har haft aktiviteter som drama och skapande i anslutning till böckerna vi läser.

Naturvetenskap/ teknik

Vi har följt årstidens växlingar och använt det som vi hittat i naturen för att skapa ett intresse och att barnen ska få ett ”närmare möte” med naturen med alla sinnen. Vi har reflekterat mycket kring vad vi upplever när vi varit på våra olika skogsplatser eller på gården och uppmärksammat förändringar i naturen. Vi har testat lupp och provat att få in tekniken hur man håller den. På hösten så undersökte vi hur masken lever och reflekterade mycket kring varför masken kommer fram när det regnar och vad masken behöver. Vi har följt livet i komposten och letat efter maskar och nedbrytare och skapade en fantasilek med ” maskens bo” där en kartong med hål i fick symbolisera jorden. På hösten och våren har vi plockat skräp och reflekterat kring vad som är organiskt och icke organiskt material och hur det påverkar bland annat masken. Vi upptäckte även många insekter så kallade Riddarskinnbaggar i höstas. Vi återkom till samma plats flera gånger

och undersökte hur de levde. Vi har följt kretsloppet kring vad olika djur äter (Mask, Riddarskinnbagge, Fågel, Igelkott, Ekorre) och haft djurspår i Lillskogen baserat på djuren och djurens föda. Under vinter och vår har vi haft experiment med vatten, snö och is i olika former- och låtit barnen känna på, beskriva det och uppleva hur is och snö ändrar form i värme. Nu på våren har vi undersökt knoppar och vid flera tillfällen har vi tagit in en kvist och barnen har fått följa processen från knopp till blad/ blomma. Vi har tittat och känt på kvistens rötter när den varit i vatten för att väcka nyfikenhet för det som växer.

Socialt samspel

De Grön Flaggrubriker vi jobbat med är *Rörelse, Självkänsla* och *Vänskap.* Vi har jobbat för rörelseglädje och gemenskap på Lönnen*.* Vi har varit nära barnen i lek för att de ska få utrymme att ta plats och visa sin identitet och vi övar tillsammans på att visa våra gränser i lek med andra och att förstå att kompisarna också har gränser. Socialt samspel har varit ett av vårt SKA- mål där vi velat stärka barnens lekkompetens genom att uppmuntra samspel och lyhördhet. Vårt andra SKA mål var:
” Arbetslaget ska stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra”(Lpfö-2018, rev. 2025). Vi har sjungit sånger och läst böcker utifrån temat känslor/empati/vänskap. Vi har haft skapande med naturmaterial där barnen fått göra naturtavlor två och två utifrån syftet att stärka självkänslan och att skapa nya ”möten”, dvs barn som vanligtvis inte leker tillsammans. Vi har haft leken *kompiskedjan* (där barnen hållit i en ögla två och två) för att i lek möta varandra och det har gett oss chans att reflektera kring empati. Även när vi lekt rörelselek (rep mellan träd) har vi stannat upp och reflekterat : ” är *alla* med”, ” mår *alla* bra”, innan vi fortsatt. Barnkonventionen handlar om barns lika värde och genom samarbete/lek vill vi uppmärksamma detta på ett för barnen begripligt sätt.

Vi har uppmuntrat barnen i deras olika intressen och försökt att sträva efter att låta barnen samarbeta med andra vid exempelvis bygglekar, lek med språkpåsarna eller sorteringslekar när vi sett att det gynnat barnens lek. Vi har använt vårt bildpussel-med foto på alla våra Utforskare som ett inslag i det dagliga då vi har kunnat relatera till vår grupp som en helhet där alla behövs och är viktiga (Barnkonventionen).

Självständighet och identitet

Vi använder oss ofta av Veda och Barke som kan visa att det är ok att tänka olika kring saker och att känna olika känslor. Vi har strävat efter att göra barnen mer delaktiga i exempelvis hur vi genomför vår samling med syftet att utveckla deras självständighet och identitet. Vi låter barnen hjälpa till att förbereda inför måltider, samla in kåsor och dela ut frukt. Vi uppmuntrar barnen att uttrycka vilka slags lekar och aktiviteter de vill ha, och vi strävar mot att barnen ska ta ansvar för materialet- dvs. att sortera och plocka undan lekmaterialet innan nästa lek påbörjas. Vi har uppmuntrat barnen till att försöka själv först när de stöter på något som utmanar dem och vi vill inspirera dem att prova *nya* lekar och att våga utmana motoriken. När vi gått till Tomtebacken så har vi fått lite större möjligheter att utmana balans då vi klättrat och hasat nerför berget.

När vi som pedagoger reflekterar kring vilket talutrymme barnen får och strävar efter att det ska bli mer jämlikt är syftet att fler barn ska våga ta plats och genom det bli stärkta i sin identitet. Vi har reflekterat mycket kring hur man tar kontakt med kompisen när man vill leka och att våga fråga och att våga säga stopp i leken.

Kreativitet/fantasi

Vi använder bygglek/skapande i olika former för att tillsammans med barnen få tillfällen till reflektion och problemlösning. Vi ställer öppna frågor kring hur barnen valt att bygga och hjälper dem i detta och uppmuntrar dem till samarbete. Vi använder återvunnet material som exempelvis stora kartonger till väggar för våra kojbyggen inne på Lönnen.

Vi uppmuntrar till rollek och har olika slags rollekar med rekvisita som ändras efter intresse hos barngruppen (djur och naturmaterial,bondgården, käpphästar, kiosken) Vi strävar efter att observera vad som barnen verkar vara nyfikna på och ge dem mer ideér och rekvisita men även att visa dem helt nya lekar. När vi varit i skogen har vi lagt oss på rygg och ”skogsbadat” och använt alla våra sinnen. I leken ”Kom alla mina utforskare” så fantiserar vi att vi är olika djur/ fordon osv.

Motorisk förmåga

Vi försöker att uppmuntra barnen att testa så mycket som möjligt själva och sen uppmuntrar vi dem även att hjälpa varandra oavsett om det är att ta av sig jackan, få fart på gungan eller att öppna sin ryggsäck eller vattenflaska. I skogen har vi använt oss av grenar och pinnar för att göra rörelsebanor. På gården har vi använt motorikmaterial med händer och fötter och hopphinder av koner/ stavar. Barnen har varit delaktiga i att bygga dessa banor och pedagoger och barn deltar tillsammans. Vi har använt lek med käpphästar för att uppmuntra till rörelse och fantasi. I Lillskogen och Tomtebacken har vi utmanat balansen då vi klättrat uppför berget och hasat nerför.

På vintern så har vi låtit barnen (de som vill) prova på skidor. Vi har övat balans och hur man tar sig upp när man ramlat- med skidor på. På vinter och vår har vi haft Veda- och Barkeloppet och Vårruset (skidor eller springa).

Vi har skapat med både naturmaterial (löv, pinnar,blommor) och papper. Vi har klippt, limmat, målat med blommor mm. Detta och mycket annat gör vi för att utveckla finmotoriken.

Björkens utbildningsår 2025/26

Självständighet och identitet

Under läsåret har vi arbetat med barnens självständighet och identitet i de vardagliga situationerna och framför allt genom samtalen kring kompisrelationer. I våra undervisningstillfällen med planerad högläsning har barnen fått dela egna tankar, händelser och känslor och vi har sett hur de allt oftare vågar uttrycka sina egna idéer i stället för att säga samma sak som kompisen. Ett återkommande tema har varit hur svårt det kan vara att säga stopp eller nej till en kompis. Många av barnen uttryckte samma sak – att det är otroligt svårt att säga ifrån, av rädsla för att kompisen ska bli arg eller överge en. Att sätta ord på den känslan och förstå att man får känna och tänka olika har stärkt barnen i vilka de är. Vi har också gett barnen inflytande över verksamheten. När ett barn berättade att vi gjort fågelmat på Björken förra året väcktes ett gemensamt intresse, och barnen var med och bestämde att vi skulle göra ny mat till fåglarna. Genom att vi visar att deras egna idéer leder till handling stärker både självkänslan och känslan av att vara delaktig. Skidskolan i vintras gav barnen tillfälle att utmana sig själva, och våga prova. De barn som kände sig lite osäkra hade en pedagog i närheten för att ge lite extra trygghet.

Socialt samspel

Det sociala samspelet och arbetet med kompisrelationer har stått i centrum under hela läsåret. Vi har arbetat i mindre lekgrupper och med gruppstärkande lekar för att hjälpa barnen att hitta in i gruppen och i leken tillsammans. Mycket av arbetet har vävts in i vårt projekt med planerad högläsning, där våra bokval gett oss naturliga ingångar till samtal om empati, vänskap och känslor. Våra systematiska kvalitets arbeten har varit att ge barnen förutsättningar att utveckla ”förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation” samt ”stimulera barnens samspel samt hjälpa och stödja dem att bearbeta konflikter”. Vid flera tillfällen har vi gjort rollspel med Veda, Barke och Uggla för att synliggöra och förtydliga olika dilemman: Får man bara ha en kompis? Är det okej att leka tre eller flera? Har en kompis rätt att bestämma vem jag får leka med? Barnen reflekterade djupt – många tyckte synd om den som hamnade utanför och kände igen känslan av att vara ledsen i magen men ändå ”skratta med ansiktet”. Det här är frågor vi fortsätter att arbeta med, både i större och i mindre grupper, eftersom de alltid är aktuella.

Motorisk förmåga

Barnen har fått många tillfällen att utveckla sin grov- och finmotorik, både i skogen och på gården. Vi har byggt kojor, klättrat och rört oss i skogsterrängen vid våra skogsplatser. Dans och rörelse till musik har varit ett återkommande inslag, ofta tillsammans med Eken. Finmotoriken har övats när barnen klippt med sax, byggt och konstruerat med polydromer eller plusplus och byggt bilbanor. Genom att mycket av vår dag är förlagd utomhus får barnen hela tiden använda och utmana kroppen i naturlig terräng. Veda- och Barkeloppet på skidor samt Veda och Barkes Vårrus (ett springlopp) gav barnen lagom utmaningar, att genomföra loppen i egen takt och på eget sätt.

Språk och kommunikation

Vår planerade högläsning har varit ryggraden i vårt språk- och kommunikationsarbete under hela läsåret. Vi har en gång i veckan läst samma bok i smågrupper och fördjupat oss i dem under lång tid. Vi startade med ”Doris drar” under i september, vi fortsatte med ”Jag var en superhjälte, säger vi” och nu har vi har avslutat med ”Rally och Lyra” i maj. Varje bok har vi inlett med en bildpromenad, där vi bara tittat på bilderna och pratat om vad vi tror ska hända, och därefter läst i korta delar som avslutats med boksamtal. Vi har stannat upp i läsningen för att förklara nya ord och begrepp och satt in dem i flera sammanhang. Genom öppna frågor – Vad hände? Hur kände sig personerna? Känner du

igen känslan? – har barnen fått utveckla sin förmåga att resonera, lyssna och berätta. Vi har använt Veda och Barkes känslokort för att hjälpa barnen att konkretisera olika känslor som glädje, ilska, blyghet eller rädsla. Vi har tydligt sett en förändring i hur barnen tänker och uttrycker sig från det första lästillfället, och barnen kommer själva med roliga, kloka och fundersamma tankar. Varje bok har avslutats med en ny bildpromenad, men nu har barnen själva fått berätta handlingen. I samlingen använder vi även bildstöd och TAKK för att förtydliga kommunikationen.

Matematik

Matematiken har fått ta plats både i planerade aktiviteter och i vardagen. Vid våra stationer i skogen har barnen bland annat sorterat natutmaterial efter färg eller storlek, vi spelar formfiskar och memory, leker brasseleken, där turtagning, sortering och att para ihop övats på ett lekfullt sätt. Vi benämner matematiska begrepp i de vardagliga situationerna och låter barnen möta antal, mängd och lägesord i leken, vid måltider och i våra rutiner. När vi byggt och konstruerat har former, storlek och balans kommit in på ett naturligt sätt.

Naturvetenskap och teknik

Eftersom det mesta av vår verksamhet är förlagd utomhus kommer naturvetenskapen in på ett naturligt sätt, framför allt på våra skogsplatser. Vi har följt årstidernas växlingar på våra två skogsplatser Tomtebacken och Fröjas kulle. Vi har följt en och samma stora lönn under hela året och sett den gå från höstlöv till full blom, och vi har spanat på knoppar som spruckit, blåbärsris som blommat och satt kart. Myran och myrstacken har varit ett återkommande spår – barnen har undersökt hur myrorna myllrar när det är varmt men är som bortblåsta när det regnar, vilket gett mycket att fundera på. Vi har letat efter daggmaskar, sniglar och snäckor och hittat både trädgårdssnäckor och vinbergssnäckor. I vattenleken på gården undersökte barnen vart vattnet tar vägen när det försvinner i sanden och hur mycket vatten och sand som behövs för att få rätt konsistens på geggan. Vi har även utforskat solen och skuggor – vad händer egentligen med myrstacken när vi ställer oss i vägen för solen? Tekniken har vi mött bland annat i bilbanebygget, där barnen prövat vad som händer när bilen kommer högt uppifrån och hur man kan få bilen att svänga utan att välta. När vintern kom blev fåglarnas mat ett eget litet naturvetenskapligt projekt: vi ville smälta kokosfett ute över gas och blanda i frön, äppelbitar och havregryn, men kylan fick fettet att stelna direkt. Då fick barnen tänka om, och vi gjorde fågelmaten inomhus i stället – vilket gick betydligt bättre.

Grön Flagg

Inom Grön Flagg har vi fortsatt samtala med barnen om att vara rädda om vår miljö och våra saker. Vi har återanvänt material i skapandet och tillverkat fågelmat för att hjälpa de små fåglarna under den kalla årstiden. Genom att ständigt prata om hur vi tar hand om det vi har, och försöker laga i stället för att slänga, väver vi in hållbarhetstänket i vardagen. Rörelse, vänskap och natur är de underrubriker vi på Björken har valt. Vi har utmanat barnen med hinderbanor, skidskola, Veda- och Barkeloppet och Veda och Barkes vårrus. Vänskap har vi arbetat med i olika sammanhang som samlingar, lekgrupper och tillfällena med högläsning. Att arbeta med natur känns ganska självklart när vi går till och från skogen och på våra skogsplatser.

Kreativitet och fantasi

Leken och fantasin har genomsyrat hela vår verksamhet. På gården har barnen drivit egna lekar – glasskiosk i bussen, café i sandlådan och frisörsalong – och i skogen, där platsen är mer neutral och fri från färdigt material, har de fantasifulla lekarna fått stort utrymme. På gården har barnen även byggt och konstruerat med polydromer och skapat bilbanor där de prövat sig fram till olika lösningar. Musik och rörelse har varit återkommande uttryckssätt

under året. I vintras, när vi var inne lite mer, blev det mycket skapande med pärlor. Det tillverkades hals- och armband och byggdes pärlplattor. Även i högläsningen har fantasin fått näring, när barnen levt sig in i berättelsernas personer, känslor och händelser.

Ekens utbildningsår 25/26

Självständighet och identitet

Barnen har fått möjlighet att utveckla sin självständighet genom att göra egna val, ta ansvar och uttrycka sina tankar och åsikter. Genom samarbetsövningar, lekar och gemensamma aktiviteter har de tränat socialt samspel och respekt för varandra. Vi tränar även på att ta ansvar genom att packa sin egen ryggsäck, ha koll på sin utrustning och sina kläder. Vi låter barnen öva och pröva nya aktiviteter som innebär att ta ansvar för materialet, kunna ta en instruktion samt hur man man hanterar verktyg på ett tryggt, säkert sätt för både sig själv och andra.

Lpfö 18: ”förskolan ska jag ge varje barn förutsättningar att utveckla sin identitet och känna trygghet i den samt utveckla sin nyfikenhet och lust till att lära.
”Utveckla tillit till sin egen förmåga”

Socialt samspel

Genom lek, samarbetsövningar och gemensamma aktiviteter har barnen fått öva på att lyssna på varandra, visa hänsyn och samarbeta. Vi har arbetat med känslor genom samtal och reflektion där barnen fått sätta ord på sina egna och andras känslor. Även stöd i hur man kan reglera sina känslor och möta och hantera olika typer av känslor som kan uppstå. Barnen har fått utveckla strategier för att hantera konflikter genom att öva på att kompromissa, lösa problem tillsammans och hitta lösningar som fungerar för alla. När det varit utmanande för barnen att själva hitta gemensamma lösningar har vi stöttat dem socialt och emotionellt genom vägledande samtal och hjälp att förstå olika perspektiv. Empati har varit en viktig del av arbetet, där barnen för öva på att förstå hur andra tänker och hur deras egna handlingar påverkar omgivningen. Som en del i detta arbete genomförde vi ett längre projekt med målet att samla ”100 goda gärningar” tillsammans som grupp. Genom projektet fick barnen syn på att små handlingar kan göra skillnad för andra och bidra till en positiv gemenskap. Projektet gav många tillfällen att prata om ansvar, omtanke, respekt och hur vi tillsammans skapar en trygg och inkluderande miljö.

Lpfö 18 ”förskolan ska jag ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att ta hänsyn till och leva sig in andra människors situation samt vilja hjälpa andra.”
”förmåga att fungera enskilt och i grupp, att samarbeta, förstå rättigheter och skyldigheter, ta ansvar för gemensamma regler och hantera konflikter”

Motorisk förmåga

Under året har vi haft tema ”Livsstil och Hälsa” inom Grönflagg där vi lagt stort fokus på rörelse och vikten av fysisk aktivitet för välmående och hälsa. Barnen har fått utveckla sin grov - och finmotorik genom varierade aktiviteter både ute och inne. Vi har regelbundet

erbjudit rörelseaktiviteter som skridskoåkning, skidåkning, hinderbanor, fotboll, innebandy samt dans och gympa till musik. Genom dessa aktiviteter har barnen fått träna sin balans, koordination, kroppsuppfattning, uthållighet, fokus och rörelseglädje samtidigt som de utvecklar en större förståelse för betydelsen av en aktiv livsstil. Vi ser även att intresset för fysiska utmaningar blivit stort hos många som blivit inspirerade av t ex skridskoåkningen på förskolan och låtit det få ta plats även utanför förskolan vilket är väldigt roligt.

Lpfö 18 ”förskolan ska jag ge varje barn förutsättningar att utveckla motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och välbefinnande”

Språk och kommunikation

Vi har detta läsår haft ett särskilt fokus på språkutvecklingen genom regelbunden högläsning i mindre grupper för att kvalitetshöja högläsning som planerad undervisning. Genom att läsa tillsammans i lugna, mindre sammanhang har vi kunnat skapa kvalitativa boksamtal där barnen fått möjlighet att reflektera, ställa frågor, dela tankar och göra kopplingar till egna erfarenheter. Arbetet har bidragit till att utveckla barnens ordförråd, språkförståelse och förmågan att uttrycka sig. Genom mötet med berättelser, karaktärer och begrepp har vi även väckt nyfikenhet och intresse för litteratur samt stärkt läsglädjen hos barnen. För att fördjupa barnens förståelse av böckernas innehåll har vi arbetat vidare med olika aktiviteter och skapande kopplade till berättelsen. Genom att bearbeta innehållet på olika sätt utvecklas förståelsen för böckernas budskap, händelser och samtidigt stimuleras språket i flera andra sammanhang.

Lpfö 18 ”förskolan ska jag ge varje barn förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften” . ”Fantasi och föreställningsförmåga”

Matematik

Matematik har integrerats i vardagen på förskolan i för barnen meningsfulla sammanhang. I leken och i olika aktiviteter ser vi att barnen jämför, mäter, räknar, planerar, förklarar, designar och löser olika problem tillsammans. Matematiken på förskolan sker ofta i konkreta upplevelser för barnen, det blir ett sätt att bättre kunna förstå sin omvärld på. När vi följer årstidernas cykel och samtalar om t ex varför isen smälter, eller varför vissa djur bara syns på sommaren eller hur många dagar det är kvar till sommarlovet använder barnen sig av det matematiska tänkandet. Även i den fantasifulla leken där barnen föreställer sig saker eller utgår från ”tänk om” lägger en grund för att utveckla abstrakt och hypotetiskt tänkande.

Lpfö 18 ”förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för rum, tid och form och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt att resonera matematiskt om detta”

Naturvetenskap och teknik

Naturvetenskap har varit en naturlig del av verksamheten genom vår natur - och utomhusprofil där barnen får utforska naturen och följa årstidernas växlingar. Genom regelbundna vistelser i skog och närmiljö har barnen observerat förändringar i naturen, undersökt växter och djur samt samtalat om djurens livsvillkor och anpassningar under året. Vattendroppen ”Lilla Våt” har följt med oss hela året som vi fått följa genom temperaturens alla växlingar, från flytande till fast form, till snö och ånga och hela kretsloppet runt. Vi har tagit fram och tittat på vår termometer, pratat plus - och minusgrader och att temperaturen alltid är med oss och påverkar allt från natur, djur och våra egna aktiviteter. Igår kunde vi krama snöbollar, men inte idag, varför är det så? Vi har nu precis fått följa hur våren successivt övergått till sommar och allting står nu i blom med fantastiska färger och dofter som vi uppmärksammar. Under våren har vi fördjupat oss inom knoppar och särskilt följt och dokumenterat ett kastanjeträd och fått se och följa dess utveckling, från de allra första knopparna till utslaget blad och till blomning. Vi får en ökad förståelse för naturens processer och hur växter/naturen förändras över tid. Barnen har även odlat blommor och grönsaker och fått följa hela processen från frö till färdig planta. Genom odlingen har barnen fått förståelse för naturens kretslopp och vad växter behöver för att växa. Vårt projekt med blomsterängen, som anlades förra året har fått leva vidare i verksamheten. Barnen har gjort nya fröbollar av förra årets frökapslar som kastats ut och genom samtal och praktiska erfarenheter har barnen fått förståelse för varför bin, humlor och fjärilar behöver blommor och hur vi människor kan bidra till att skapa goda livsmiljöer för dem.
Inom teknik har barnen fått utforska olika material, konstruktioner och praktiska lösningar i vardagen. De har fått använda verktyg som såg, hammare och täljkniv på ett ansvarsfullt och säkert sätt i olika bygg - och skapande aktiviteter och utvecklat sin förståelse för teknik och problemlösning och hur olika redskap och material kan användas för att bygga och vara kreativ.

Lpfö 18 ”förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för naturvetenskap, kunskaper om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen”.
”Förmåga att upptäcka och utforska teknik i vardagen”.

Kreativitet och fantasi

Vi har erbjudit olika typer av skapande aktivitet där barnen fått prova på olika typer av material, redskap och tekniker. Vi använder oss av ett rikt utbud av analoga material som kan användas på många olika sätt utan färdiga färdiga lösningar för att stimulera fantasi och kreativit. Barnen får större inflytande över processen och problemlösningsförmåga. Naturmaterial, återbruksmaterial, färg, lera, kartong byggmaterial, garn, tyg mm. Även genom musik, dans, sagor, berättande och lek har barnen fått uttrycka sig, sina idéer och använda sin fantasi samt utveckla kreativitet. Den här terminen har vi inom musiken utforskat olika instrument som gitarr, trummor och dragspel. Barnen har fått testa, utforska och skapa sina egna toner och rytmer som varit lustfyllt och glädjerikt. Flera av barnen vill gärna använda sig av instrumentella inslag i vår kommande sommarshow vilket är väldigt roligt.

Att få vara ute i naturen är stimulerande och här får barnen verkligen arbeta med sin fantasi. Kottar, pinnar, stenar, löv, blommor, kastanjer och bark, möjligheterna hur materialet kan användas är stora och det både inspirerar och stimulerar barnen till lek, att skapa och konstruera på sina egna sätt.

Lpfö 18 ”förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap”.
”Utveckla fantasi och föreställningsförmåga”

Veda och Barke

Veda och Barke har varit en viktig del av verksamheten och fungerat som en länk mellan pedagogerna och barngruppen. Dockorna har en given plats och ses som en naturlig del av barnen. Genom Veda och Barke har vi kunnat väcka nyfikenhet, skapa större engagemang och introducera olika aktiviteter och projekt på ett lustfyllt sätt.
Veda och Barke har deltagit i det mesta vi gjort under året, både i vardagliga situationer och särskilda händelser. De har exempelvis bjudit in till Veda och Barkes Vårrus samt Veda och Barkes Skid- och Skridskoskola under vinterhalvåret där de uppmuntrat till rörelse, lärande och gemenskap. De har också ibland ställt frågor, funderat över olika saker, dilemman som skapat samtal kring känslor, vänskap och ansvar. En annan del har varit att barnen fått hjälpa Veda och Barke med olika saker. Precis som barnen, kan de behöva stöd och råd i olika situationer. Barnen får då möjlighet att inta rollen som den som kan och vet. Detta stärker barnens självkänsla och tilltro till den egna förmågan samt känslan av stolthet och att vara betydelsefull.

Sammanfattning och framåtblick

Läsåret 2025/2026 har präglats av trygghet, gemenskap och ett starkt fokus på lärande i natur- och utomhusmiljö. Barnens nyfikenhet har varit en central drivkraft i undervisningen och verksamheten har utvecklats genom projekterande arbetssätt och pedagogisk dokumentation.

Naturen har varit en självklar del av utbildningen och gett barnen rika möjligheter att utvecklas inom språk, matematik, naturvetenskap, teknik, motorik och socialt samspel. Hållbar utveckling har integrerats i det dagliga arbetet.

Det systematiska kvalitetsarbetet har fortsatt utvecklas genom reflektion, analys och gemensamma utvecklingsinsatser.

Vi vill tacka barn och vårdnadshavare för ett gott samarbete under året och ser fram emot fortsatt utveckling av verksamheten där barnens lärande, delaktighet och välbefinnande står i centrum.